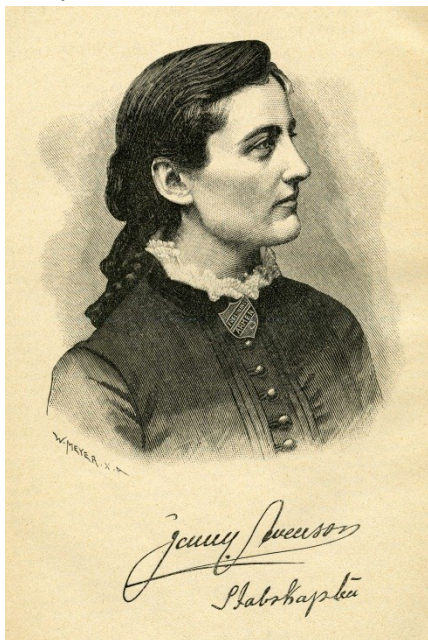

Ensamstående – enastående

Frälsningsarméns historia ger många bevis på att det inte är nödvändigt att vara många för att nå resultat. Under pionjärtiden visade det sig att enskilda frälsningssoldater kunde framträda som goda ledare. I många fall var det unga flickor som tog på sig ledaransvar och visade prov på mod och trosvisshet. Tidigare har www.bootheam.se under rubriken *Kvinnor i Frälsningsarmén* presenterat några av förgrundsfigurerna inom rörelsen. Bland annat finns en artikel med rubriken *Jenny Swenson – pionjären med gitarren* där några fragment från Frälsningsarméns första gitarrspelande officer sammanfogas. Hon, och några andra av förgrundsgestalterna, presenteras i den nya serien: Ensamstående – enastående.

Jenny Swenson – sångare och gitarrist

I den lilla grupp av frälsningssoldater som "invaderade" Stockholm den 28 december 1882 fanns löjtnant Jenny Swenson. Man skulle kunna kalla henne Hanna Ouchterlony's "närmaste man" ty hon skulle komma att komplettera ledaren i Frälsningsarméns allra första tid i Sverige.

Hon var 22 år gammal och en ganska spröd varelse men hade tydligen ledarförmåga. Hon hade förmåga att klara det hårda liv som var Frälsningsarméns pionjärens lott. Med sitt gitarrspel och sin sångröst behärskade hon den oroliga och aggressiva grupp av människor, som störde mötena i Ladugårdsländsteatern vid Östermalmstorg i Stockholm. Att hon därtill hade ett fagert utseende medverkade säkerligen till hennes förmåga att påverka människorna. Redan vid Frälsningsarméns allra första framträdande i Sverige bevisades det vilken attraktion musiken är. Den blev magneten som drog människorna till sammankomsterna och var ett "lugnande medel" då bråkarna blev allt för våldsamma. När fridstörarna larmade i mötena brukade Hanna Ouchterlony säga: *Sjung, Jenny!* Och sången blev som olja på oroliga böljor. (Bild Jenny Swenson, Stabskapten, tecknat av W. Meyer, ur *Runt Jorden* November 1888)

Jenny Swenson föddes i Göteborg den 6 november 1860. Föräldrar var grosshandlaren och fartygskommissionären J.F. Swenson och hans maka, vars förnamn inte finns omnämnt i de historiska skrifter som är tillgängliga. Det var för övrigt ganska vanligt vid den tiden att fruarnas namn aldrig nämndes. När dottern Jenny var tretton år gammal sattes hon i Sigrud Rudbecks pension i Göteborg.

Det var vanligt att barn till välbärgade föräldrar bereddes möjlighet till utbildning genom att vistas vid pension. I den rudbeckska pensionen "rådde god kristlig anda, som icke förfelade att göra intryck på den unga flickan", skriver Evald Malmström i boken *Femtio års fälttåg*.

Han fortsätter: "Hon nådde dock icke under denna tid avgörelse för Jesus Kristus och gav sig därefter ut i ett

liv av flärd och världsliga nöjen samt glömde Gud. Vacker, bildad och musikaliskt begåvad var hon också gärna sedd vid tillställningar av skilda slag. Hon hade en härlig sångröst och hyste tankar på att ägna sig åt scenen, vilka dock omintetgjordes av sjukdom". Efter faderns död var det några välbärgade personer som såg till att hon fick en god musikalisk utbildning.

I november 1881 vistades Jenny Swenson på hemmet Lyckan utanför Halmstad för rekreation. Hennes hälsa var långt ifrån bra, men systrarna Charlotta och Hilda Collinius, som förestod hemmet, lyckades tydligen kurerat Jenny till både kropp och själ. *"Hemmet var ett verkligt Betania och jag fick där ett högre begrepp om kristendomen men var dock den första tiden kall och liknöjd i min själ. Jag tillslöt mitt hjärta, ville ej läsa min bibel och nekade böja mina knän för Gud"*, sade Jenny.

Jenny Swenson stannade flera månader på vilohemmet och fick under påsken bekanta sig med en ny gäst, fröken Hanna Ouchterlony från Värnamo. De båda systrarna Collinius hade hört talas om Hanna Ouchterlonys engagemang i kristen verksamhet och bjöd henne att vistas i hemmet för rekreation. Men Hanna Ouchterlony nöjde sig inte med att vara vilohemsgäst, hon engagerade sig som talare i missionshuset i Halmstad på annandag påsk och talade där inför en fullsatt lokal.

Hanna Ouchterlony insåg ganska snart att Jenny Swenson skulle bli en god medarbetare i den verksamhet som höll på att utvecklas och inbjöd henne att engagera sig. Jenny svarade "ja" och när Hanna Ouchterlony i maj månad 1882 inbjöds av makarna Booth att besöka London gjorde hon allt för att Jenny skulle kunna följa med. Det var inte möjligt då, men några veckor senare kunde det ordnas så att hon kunde resa till London. Hennes bagage var inte särskilt stort, men hon hade sin gitarr med sig och det visade sig snart att hennes sång och gitarrspel blev populärt. Det var inte så vanligt i England med gitarrspel. Jenny blev kadett vid Frälsningsarméns officersskola och blev före återresan till Sverige i november månad utnämnd till löjtnant.

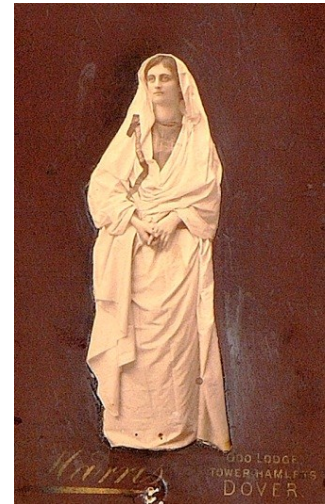
När de fem frälsningssoldaterna tog plats på Ladugårdslandsteaterns scen slog Jenny Swenson ett ackord på sin gitarr och stämde upp sången: *"Till de renas och heligas hemland vi tåga, vill du med"*. Hon fick folket att sjunga med och texten fanns i det lilla sånghäfte som användes. Inom kort hade hon folket med sig och det sjöngs friskt medan bråkstakarna gjorde allt för att tysta ner sången. Det var inte så vanligt med gitarrspel heller i Sverige vid den tiden varför man utan tvivel kan säga att Jenny Swenson populariserade instrumentet bland svenskarna. (Foto Jenny Swenson med gitarr)

I maj 1883 fick Jenny Swenson ansvaret för Sveriges första frälsningsarmékår som fick namnet Stockholm I. Nu skulle hon, 22 år gammal, organisera alla de nyomvända till en fungerande armékår, se till att de undervisades och blev i "stridbart skick". De flesta var i hennes egen ålder eller några år äldre.

Från juni 1884 till samma månad året därpå var hon Hanna Ouchterlonys adjutant och fick därefter ta ansvar för det nystartade musikdepartementet. Det gällde att skapa enhetlighet och ge alla de kårer som öppnades tillgång till sånger och lära dem den speciella frälsningsarméton som blev så populär bland folket.

Frälsningsarmén expanderade och började verksamhet i olika delar av världen och från den internationella ledningen kom uppmaningar om att unga officerare skulle anmäla sig till tjänst som missionärer. 1887 anmälde sig Jenny Swenson till utlandstjänst och reste tillsammans med flera andra till London för att sedan börja tjänst i ett orientaliskt land. Hälsan svek dock henne och efter nära ett år i England återvände hon till Sverige. (Foto Jenny Swenson i missionärsdräkt)

Under åren 1888-1900 var hon kandidatsekreterare med ansvar för rekryteringen av nya officerare och hjälptruppschef, med uppgift att samla Frälsningsarméns vänner vid de olika kårerna till meningsfull supporterverksamhet. Dessutom var hon ansvarig för att "Lazarus-bössorna". Insamlingsbössor placerades ut i butiker och banker men framförallt i hemmen, där man var villig att ge minst fem öre i veckan till den sociala verksamheten.

Jenny Swenson hade problem med hälsan och pensionerades därför den 1 oktober 1900. Trots kroppslig svaghet fortsatte hon att hjälpa människor med att lösa deras andliga problem. Med sitt vänliga sinnelag kunde hon lätt få kontakt med andra. Sin gitarr fortsatte hon att bruka både enskilt och offentligt. Denna den första "sångfågeln" inom Frälsningsarmén i Sverige befordrades till Härligheten den 25 mars 1934.

I Stridsropet nr 20, 1934, finns en omfattande beskrivning av hennes liv och död. Redan på tidningens första sida finns ett stort porträtt på Jenny Swenson och rubriken är ord som hon uttalade vid sin dödsbädd: "Hälsa och säg att jag håller fanan högt". Jenny Swenson var då patient vid Högåsens sanatorium utanför Karlskoga. Stridsropet har också ett utförligt referat om major Jenny Swensons begravning. Templet i Stockholm var fyllt av salvationister och vänner och kommandör Johan Ögrim var officiant. I referatet finns beskrivet hur Jenny Swenson ofta sjöng sången:

En väg bekväm de bjödo mig,
ett kors som var så lätt.
Man bad mig blanda himlens guld
med jordens slagg helt slätt.
De bjödo mig att ösa fritt
ur världens nöjes sjö.
Jag kära fanan sviker ej!
Långt bättre då att dö...

De flesta av Frälsningsarméns historiska böcker innehåller berättelser om Jenny Swenson och den som önskar veta mer bör läsa dessa:

Emanuel Hellberg, Herman Lagercrantz: Tio års fälttåg
Laura Petri: Hanna Cordelia Ouchterlony
Evald Malmström: Femtio års fälttåg
Thorsten Kjäll: Korsets färger bära
Karin Dahlberg: Tappra krigare från flydda tider
Mildred Österberg: Med tusen tungors ljud
Stridsropet 1883, 1934

Text: Sven Nilsson, kommandör

Copyright & Foto: Frälsningsarméns Arkiv

För www.boothuum.se Februari 2015